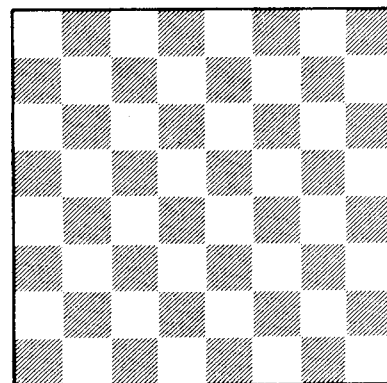
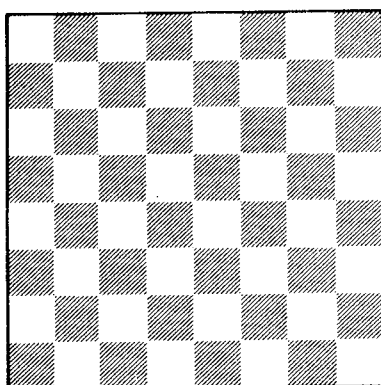
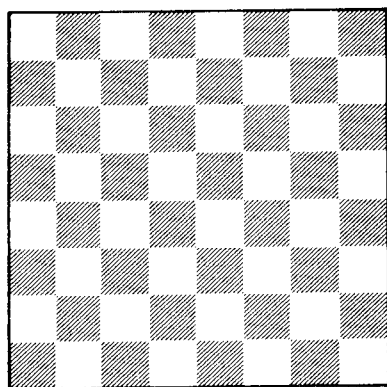

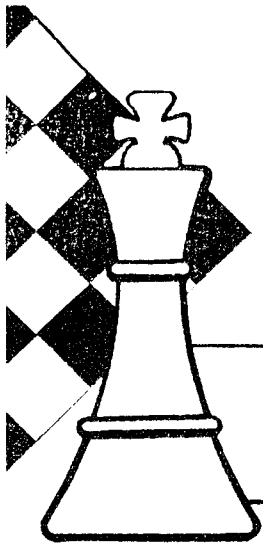
EBUR

orgaan van de

ALEXANDER RUEB VERENIGING

voor schaakeindspelstudie

EBUR

2e Jaargang, nummer 3

Oktober 1990

Kwartaaltijdschrift van ARVES.

Redactie: Harold van der Heijden (dataverwerking) en René Olthof (redacteur)

Redactieadres: Achter het Schaapshoofd 7, 5211 MC 's-Hertogenbosch,
tel. 073-133049

Redactioneel

Van de zijde van de redactie allereerst de mededeling dat de beloofde index van de eerste jaargang van EBUR eindelijk verschenen is. Op gekleurd papier en bijgesloten bij nummer 3.

Als alles meezit verschijnt dit nummer tijdens de najaarsvergadering en daarmee is het grootste gedeelte van de opgelopen achterstand ingelopen. Gezien de kopij die reeds klaar ligt (o.a. deel 2 van het artikel van S.M. Kaminer van het jaar 1936) moet het mogelijk zijn om de laatste EBUR van 1990 nog in december het levenslicht te laten zien.

Wat treft U ditmaal aan in ons clubblad? Allereerst een theoretische verhandeling van bordschaker Paul Janse uit Amsterdam over de beroemde stelling van Szén. Ondanks verwoede pogingen is het de redactie niet gelukt er enige analytische fout in te ontdekken. Food for thought voor de pionneindspel freaks.

De titel van de bijdrage van Harrie Grondijs zal het merendeel van U bijzonder weinig zeggen. Als U de bijbehorende 33 studies hebt nagespeeld weet U echter alles van de enfilade attaquante passive. Tot slot nog een aantal analytische overpeinzingen van de redactie (en anderen!) aangaande bekende studies. Drie maal is het raak, maar niet alle studies zijn incorrect.

Veel studieplezier!!

Pionnenraces

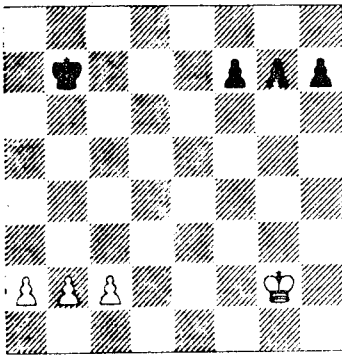

diagram 1

Enige tijd geleden raakte ik gefascineerd door de stelling van diagram 1, een stelling die ik zo maar eens op het bord had gezet. Ik begon deze stelling en de hele problematiek van de race tussen 2 x 3 verbonden vrijpionnen te onderzoeken. Niet als eerste, zoals mij al spoedig bleek. De Hongaar Szén (1805-1857) toonde in 1840 met de koningen op d1 en e8 winst voor wit aan. Averbach en Maizelis in *Pawn Endings* behandelen de problematiek opmerkelijk uitgebreid. Opmerkelijk, gezien het onpraktische, studieachtige karakter ervan.

Zij hadden de zaak echter niet helemaal begrepen. Ik vond enkele fraaie verbeteringen en publiceerde in het clubblad van de Amsterdamse schaakclub MEMO een uitgebreid overzichtsartikel over de hele materie. Helaas bleken de verbeteringen al veel eerder ook door IGM Jonathan Spielman te zijn gevonden en gepubliceerd (EG, juli 1983). De redactie van EBUR was zo vriendelijk mij daarop te wijzen. Spielman heeft echter enkele aardige stellingen laten liggen. Zie DIAGRAM 2, 3 en 4. Steeds geldt: wit speelt en wint.

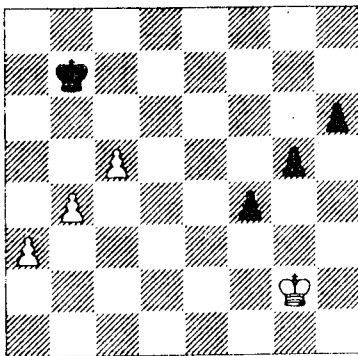

diagram 2

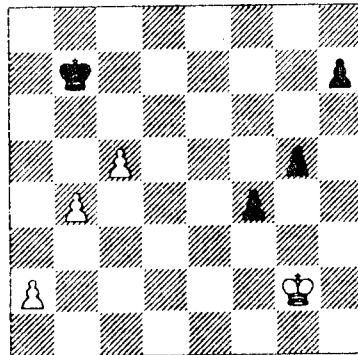

diagram 3

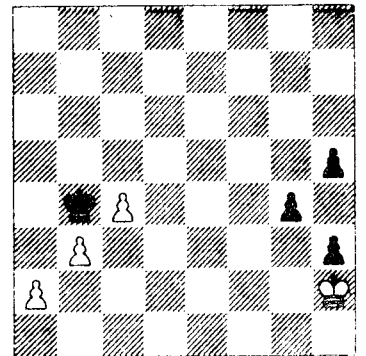

diagram 4

Voor ik U de oplossingen presenteer, eerst een heel korte samenvatting van 'de theorie'. Het draait grofweg om twee typen formaties: de Wederzijdse Zetdwang (WZ)-formaties en de Zetdwang-Remise (ZR)-formaties. Zie DIAGRAM 5 t/m 10 (F5 t/m F10).

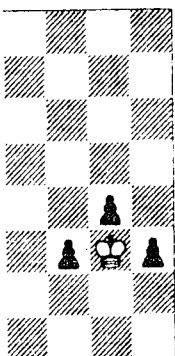

diagram 5

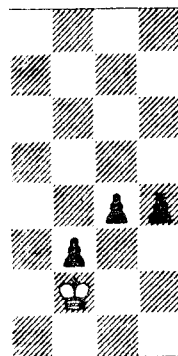

diagram 6

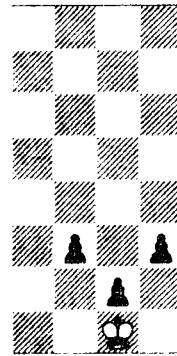

diagram 7

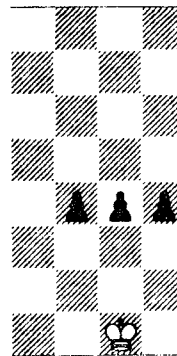

diagram 8

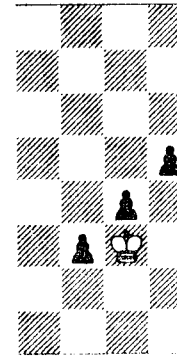

diagram 9

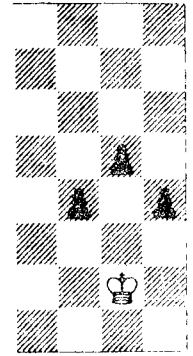

diagram 10

Als we de damevleugel buiten beschouwing laten is hier sprake van wederzijdse zetdwang.

5: spreekt voor zichzelf.

6: op elke witte zet volgt h4-h3 (maar let op 1.Kf1 h3 2.Kg1 g3 3.Kh1!, wat zwart dwingt tot patzetten. Als dit gezien de situatie op de andere vleugel van belang is, moet zwart 1...g3 spelen.) Zwart aan zet: 1...h3 2.Kg3 (F5).

7: spreekt voor zich, maar ook F7a (dit is F7, een rij omhoog geschoven. Een b achter een 'formatienummer' zal betekenen twee rijen omhoog geschoven) is een WZ.

8: 1.Kg2 g3 (F7a) of 1.Kf1 h3 enz.

De rest gaat op soortgelijke wijze. De varianten zijn makkelijk. Van groot belang zijn ook F5a (dus wKg4, zw.pi. f4-g5-h4) en F5b. Bij deze laatste is het een beetje verrassend dat wit aan zet verliest: 1.Kf4 h4 2.Kf3 g5 3.Kg2 f4 (F10) of 3.Kf2 h3! 4.Kg3 g4 (F9).

Verder zijn er nog een aantal andere, wat flauwe gevallen, afgeleid van de vorige die ik er voor de volledigheid zonder diagram bij geef:

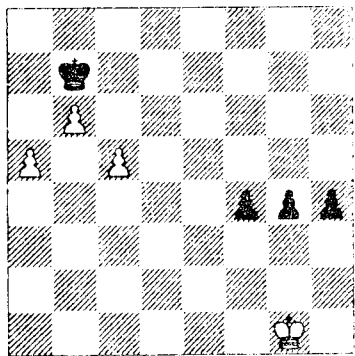

diagram 11

7' : F7a met pion op h6 i.p.v. h4

7'' : F7a met koning op f3 of h3 en pion op h5

9' : F9 met Kf2 en h6

10' : F10 met Kg1 en g6

Het spreekt nu vanzelf dat als we twee WZ-formaties tegen elkaar laten spelen (bijvoorbeeld diagram 11), de zetplichtige verliest. Er zijn echter enkele uitzonderingen met F5b, omdat de koning in dat geval zijn pionnen vaak te hulp kan schieten. Er ontstaan dan lastige dame-eindspelen, waar ik nu niet op in zal gaan.

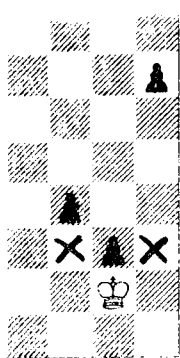

diagram 12

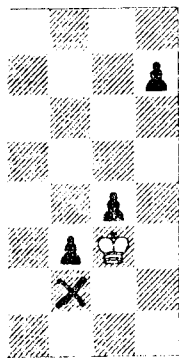

diagram 13

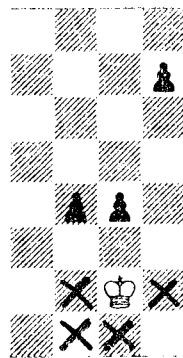

diagram 14

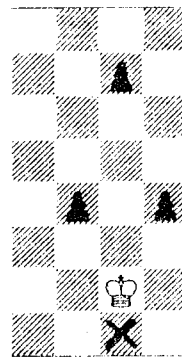

diagram 15

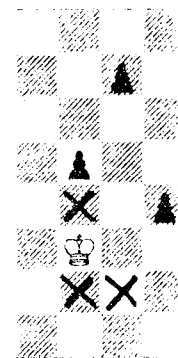

diagram 16

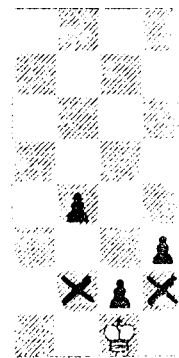

diagram 17

Diagram 12 t/m 17 (F12 t/m F17) zijn voorbeelden van ZR-formaties (straks blijkt de reden van deze naam). U moet er op de damevleugel even een willekeurige WZ-formatie bij denken. Steeds geldt, dat zwart wint, ongeacht wie aan zet is. Bijvoorbeeld 12: 1.Kf3 h5 (F7''). Zwart aan zet wint met 1...h6!

Diagram 13 en 15 gaan analoog. Bij diagram 14 moet zwart eerst de f- of de g- pion spelen en dan pas de h-pion. Bij diagram 15 hoeft zwart niet eens nauwkeurig te spelen. Na 1.Kf4 leidt zowel 1...g6 2.Kf3 g5 3.Kg2 (3.Kf2 h3) 3...f4 (F10) als 1...g5+ 2.Kf3 h3 3.Kf3 h3 4.Kg3 g4 (F9) tot winst. Diagram 17 is een vreemde eind in de bijt; 1.Kf2(h2) g1D+! 2.Kxg1 f3 met een ander soort WZ-formatie. Zwart aan zet wint natuurlijk met 1...f3.

De kruisjes geven alternatieve velden voor de koning aan. Hierbij zij opgemerkt dat in F16 1.Kf2(g2) f4 een overgang naar 15 betekent. Verder kan in F18 de f- pion ook op f5, f6 of f7 staan.

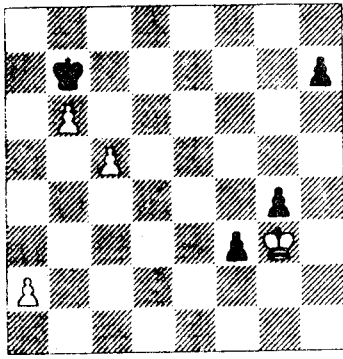

diagram 18

Twee van deze formaties tegen elkaar (bijvoorbeeld diagram 18) levert een remisestelling. Wie zich compromitteert verliest; de koningen moeten heen en weer blijven spelen over de velden met de kruisjes. Concreet in diagram 18:
 1.a4? h6! 2.a5 h5 of 1.a3 h5! of 1.Kf2 h5
 2.a4. Juist is dus 1.Kf2 Ka6(c6) 2.Kg3 enz.

In de stelling van Szén (diagram 1, maar met de koningen op d1 en e8), de 'oerstelling' van deze theorie, wint wit als volgt: 1.Ke2 Kd7 2.Kf3 Kc6 3.a4 h5 4.c4 f5 (dreigt 5...h4 met een ZR en dus remise) 5.Kg3 (dreigt 6.a5) 5...Kb6 6.a5+ Ka7 7.c5 h4+ 8.Kh2! Kb7 9.Kg1! g4 10.Kg2 enz. Er zijn natuurlijk nog allerlei andere varianten, maar het idee is steeds hetzelfde: wit moet verhinderen dat zwart een ZR creëert op de koningsvleugel, en dan van zijn voorzet gebruik maken om een dubbele WZ (met zwart aan zet) tot stand te brengen. 1.a4, voorgesteld door Averbach, faalt dus op 1...h5! en wit komt te laat. 1.Ke1 wint wel. DIAGRAM 1 is wezenlijk anders, al blijft het grondidee gelijk. Hier zijn de drie winstzetten precies de pionzetten die in de stelling van Szén de winst uit handen geven, namelijk 1.a4, 1.b4 en 1.c4. Bijvoorbeeld: 1.c4 f5 2.b4 g5 3.c5 f4 en diagram 3 is bereikt (zie aldaar). Een argeloze lezer van Averbach of Spielman zou misschien 1.Kg3 voorstellen. g3 is immers het sleutelveld in de stelling van Szén. 1.Kg3 geeft echter niet alleen de winst, maar zelfs de remise uit handen! 1...h5 2.c4 g5! 3.c5 h4+ 4.Kh3 Kc6 5.b4 f5 6.a4 f4 enz. Wit blijkt een beslissend tempo te hebben verloren. De koning mag pas ingrijpen als het echt moet om een ZR te voorkomen.

En dan nu de oplossingen van 2,3 en 4.

DIAGRAM 2: 1.b5! De clou is dat na het hieropvolgende schaak de zwarte koning een beslissing moet nemen en dat de witte koning zijn beslissing daarop kan afstemmen; bijv. 1...h5 2.c6+ Kc7 3.a4 h4 4.a5; 2...Kb6 3.Kf2(h2) h4 4.Kg1! g4 5.a4+- . Of 1...g4 2.c6+ Kc7 3.a4 g3 4.a5; 2...Kb6 3.Kf2 g3+ (3...h5 4.a4) 4.Kf3! h5 5.a4 en wit wint.

Dat 1.a4 h5! verliest voor wit is uitgebreid na te lezen in o.a. *Pawn Endings*. Het is misschien ook een aardige oefening om dit zelf uit te zoeken. Ook faalt 1.Kf3 h5! 2.b5 h4 3.Kg4 Kb8(c8) (maar vooral niet Ka7 of Kc7) 4.c6 Kc7 5.a4 Kb6 of 4.b6 Kb7 5.a4 Ka6(c6) 6.a5 Kb7.

DIAGRAM 3: Nu is het na 1.b5 g4 remise (F14 tegen F14). 1.a4 h5 verliest weer, evenals 1.Kh3 Kc6! (dreigt 2...f3 met een ZR, terwijl wit dat dan niet meer kan bereiken) 2.Kg4 h5+ 3.Kf3 h4 4.Kg4 Kb5! (4...Kb7(c7) 5.b5) 5.a4+ Kc6 6.a5 Kb5.

Winst is te behalen met 1.Kf3! (dreigt 2.b5) 1...Kc6 2.a4 h5 3.a5 Kb5 (3...h4 4.a6 en wit promoveert het eerst) 4.Kf2! h4 5.Kg2.

DIAGRAM 4: Merk eerst op dat de formatie wKh1, zw. pi. g3-h2-h3 een WZ is. Omdat de koning nog op h2 staat lijkt 1.a4 te winnen: 1...h4 2.Kh1 g3 3.Kg1 h2+ 5.Kg2 h3+ 5.Kh1 met een dubbele WZ, echter 5...Kc3! gevolgd door mat op uiterlijk de twaalfde zet. Op dezelfde manier gaat 1.Kg3 mis: 1...h4+ 2.Kh2 Kc5! 3.a3 (3.a4 Kb4!! maar niet 3...Kd4 4.a5 Ke3 5.a6 Kf2 6.a7 g3+ 7.Kxh3 g2 8.a8D g1D 9.Da7+) 3...Kd4! enz. Juist is dus 1.a3+! Kc5 2.a4 Kb4 3.Kg3 h4+ 4.Kh2 en nu werkt Kc3 niet; of 2...Kb6 3.b4 h4 4.a5+ Ka7 5.c5 Kb7 6.Kh1 enz. met een dubbele WZ.

U ziet: dit eindspel is een goudmijn vol verrassingen. Een kleine goudmijn, dat wel.

Paul Janse

Noot van de redactie:

In *The Oxford Companion to Chess* van David Hooper & Kenneth Whyld (Oxford University Press, Oxford 1984) is het volgende toepasselijke item terug te vinden op blz. 352-3:

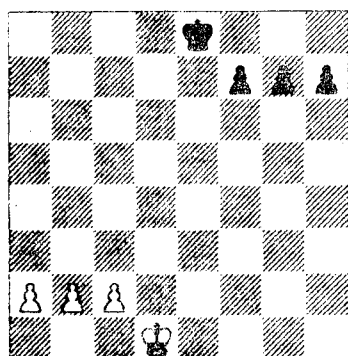

diagram 19

Black can no longer hold up White's pawns.) 14...Kb8 15.a6 Kc8 16.c6 Kb8 17.a7+ Ka8 18.c7.

Visiting Paris in 1836 Szén offered to play this position as a game for a stake of 20 francs, and among those who accepted the challenge was Saint-Amant. He and Szén played 20 games making the first move alternately, and Szén won nearly every time. In the new year he found the game equally profitable in London where he defeated G. Walker and other players. Soon afterwards Walker and the English problemist William Bone (1810-1874) rediscovered the solution which they published in the *Philidorian*, 1838, and *Bell's Life*, 1840. An understanding of the analysis is not without practical value.

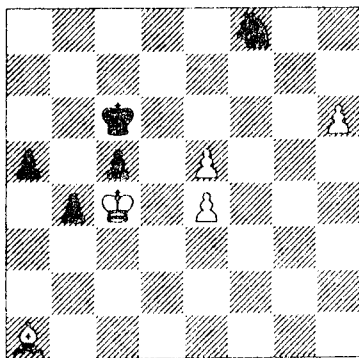

diagram 20

(DIAGRAM 20)

A position from the game Euwe-Botvinnik, Nottingham 1936. Euwe played 56.e6? and drew (RR after 56...Kd6 1/2-1/2) He could have won by 56.Kb3 Kb5 57.e6 a4+ 58.Ka2 Ng6 59.h7 Kc6 60.e7 Kd7 61.Bf6 c4 62.Kb1 Ke8 63.e5 Kf7 64.e6+ Ke8 65.Bg5 (White loses the move by tempo-play.) 65...Nh8 66.Bh4 Ng6 67.Bf6 and Black is in a squeeze.....'. Aldus een analyse van Aljechin in het toernooiboek.

Bladerend in onze bibliotheek zagen we dat Averbach in *Sjachmatnie Okontsjanija (pesjetsjnie)*, Moskou 1983, de herziene Russische uitgave van Pawn Endings, die niet al onze lezers in hun bezit zullen hebben, nog steeds veel aandacht besteed aan bovenstaande materie (blz. 156-165) en 1.a4 als nevenoplossing voor de zogenaamde stelling van Szén blijft geven.

Enfilade attaquante passive

the theme, the article, the computer, the classification.

Introduction

Less than a year ago I saw an exotic phrase for the first time when reading Rueb's *De Eindspelstudie* part IV Materie, sections 12 and 45. Enfilade attaquante passive. In actual fact it was coined by S. Lamare in an article in *l'Echiquier* of 1925 which I here translate for *EBUR*. Once read, the phrase is not easily forgotten. My interest was stimulated when one of the Simkhovitch works appeared to be on this theme and when next I realized that it was embedded in one of my own products (to think, that more of this hidden significance is represented in chess studies and that one fails to 'see the point' because it has gone out of fashion!).

The seeming naivety of the ambush which yields such a satisfactory result for the defender lends charm to this theme. In my view it leaves room for further elaboration even today.

Lamare builds his overview in a chronological manner, sometimes there are only a few months between the publication of two similar demonstrations of the theme. The theme can be seen to develop via the introduction of thematic variations like the preparatory sacrifices in no. 30 by the brothers Platov and the doubling of the pattern in Salkind's no. 31. It follows from the overview given after the article that most innovative steps were taken well before 1916. After that time not many new ideas occur until 1923 when the Brothers Platov show a rook setting itself up (ambush) in preparation of the stalemate. Observe how most of these studies until the Kubbel of 1918 obey the rules of pure and economic stalemate in the ending position. The rare cases where this is not so strike me as much more modern and less mechanic.

The history of the endgame study does not always follow a steadily rising curve one would wish it to. For instance, already in the early Platov of 1906 - not in Lamare's article, added here as: no. 50 - it was shown that the theme can be enriched using minor promotion when others like Rinck go on demonstrating the basic scheme until well into the twenties.

In the text of Lamare's article I have included some of my own comments marked with my initials: HHG.

As an experiment I loaded all the positions from this article into Chessmaster 2000 on my AT-computer and let Chessmaster help me by suggesting moves for each side in turn (at the speed of lightning: 60 moves in 5 minutes). The computer works superficial but fast and exact, and although it invariably misses the stalemate possibility itself it demolished a few of the examples... For the convenience of the reader I add the lines given by the computer. Because of the computer's limited horizon I cannot guarantee the refutation but when in doubt you can analyze again and deeper.

L'Enfilade attaquante passive
 Article by S. Lamare¹ in l'Echiquier, 1925
 Translated from the french by HHG

Many artistic studies result in a draw because of stalemate and one of the means often employed to achieve this is the 'enfilade attaquante passive'. Enfilade attaquante I call the attack on a higher ranked piece (often the king) that, when it withdraws to defend itself against the attack, uncovers another piece situated behind it on the same line (horizontally, vertically or diagonally). This enfilade attaquante is passive because it is the adversary who must execute it in order to capture a piece (often the fruit of promotion of a pawn) that would otherwise make it impossible to win. This method for obtaining stalemate has been known for a long time, because we already find two examples in the manuscripts of the old² european game prior to the reform at the conclusion of the fifteenth century.

They are two problems to place bets on.

We know that these problems were positions which were altered, even in fraudulent ways, to make a solution impossible which looks easy at first glance and on which bets were placed.

The first one is number 184 of the Library of Florence called 'Bonus Socius' (end of the 12th century) and attributed to Nicholas de St. Nicholai (Quellen Studien p. 159).

Stalemate through enfilade attaquante plays only a secondary role in it as a threat to exclude a mate within the twenty moves to which the solution was limited for the bet.

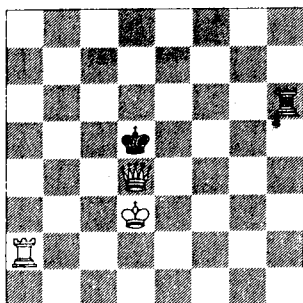
Also I shall but quote from the second one that is only a modification anyway, and equally drawn from a manuscript in the Library of Florence. 'Clausus erit et sic albi perdant, nisi habeant unam aliam Reginam talis coloris'.

This collection refers to the position of the Codex 'Bonus Socius' that is identical, but with a second white Fers ('Queen old style' with access to diagonally adjacent squares only. HHG) on e3. It should be observed that as the white king is in a stalemate position (clausus) White loses : not the game but the bet.

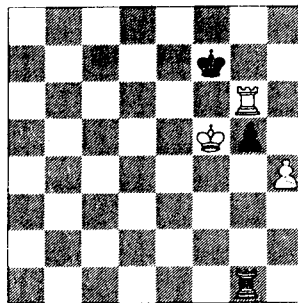
21) Manuscript 1454
 CIVIS BONONIAE

22) C. Cozio 1766
 Liv. Iv. Ch. 157

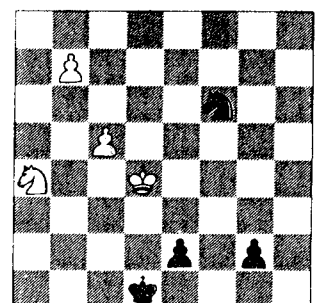
23) H. Rinck
 DSZ october 1905

1400.00
 White to move.
 Win impossible
 [RR: Fers d4]

0400.11
 Black to move.
 draw.

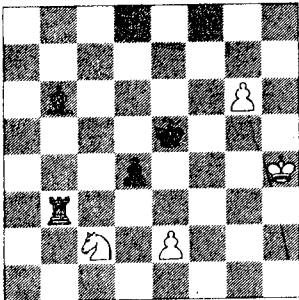
0004.22
 White draws.

Solutions: 21) 1.Ra5+ K plays 2.Ra6+ Kd5 3.Rxh6 stalemate.
 22) 1.-- Rf1+ 2.Kxg5 Rg1+ 3.Kh5 Rxg6 stalemate.

Now we shall show a series of modern compositions which use the stalemate through Enfilade attaquante passive, often combined with other manoeuvres.

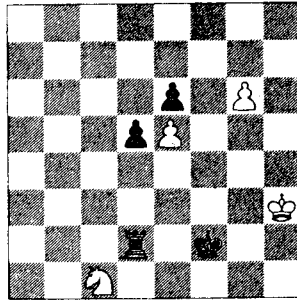
Solutions: 23) 1.Sc3+ Kd2 2.Sxe2 Kxe2 3.b8Q g1Q+ 4.Kc4 Qc1+ 5.Kb5 Qb1+ 6.Kc6! Qxb8 stalemate.

24) A. Troitzky
march 1909

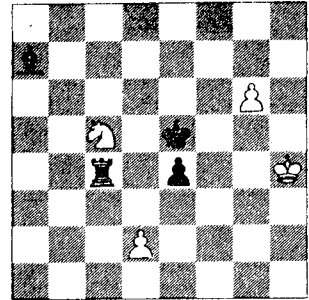
0331.21
White draws.

25) A. Troitzky
1909

0301.22
White draws.

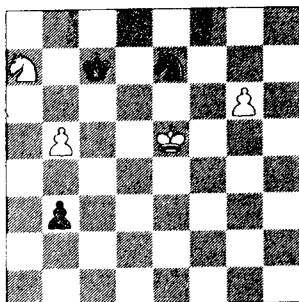
26) H. Rinck
april 1909

0331.21
White draws.

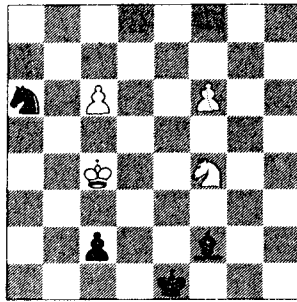
Solutions: 24) 1.g7 Rb1! 2.Se3! dxe3 3.g8Q Rh1+ 4.Kg3 Rg1+ 5.Kf3 Rxg8 stalemate. This study is not in 500 Endgame Studies published by Troitzky in 1924. Chessmaster: 1.--, Bd8+! 2.Kg4 Rb1 3.Sb4 Rg1+ 4.Kf3 Bb6 -+.
25) 1.g7 Rd1 2.Se2! Rh1+ 3.Kg4 Kxe2 4.g8Q Rg1+ 5.Kf4 Rxg8 stalemate.
26) 1.g7 Rc1 2.Sd3!+ exd3 3.g8Q Rh1+ 4.Kg4 Rg1+ 5.Kf3 Rxg8 stalemate. [RR: 1414 no.1362 gives wK on h5]

27) J. de Villeneuve
Escaplon
4th Prize Tourney 1909
Rigaer Tageblatt

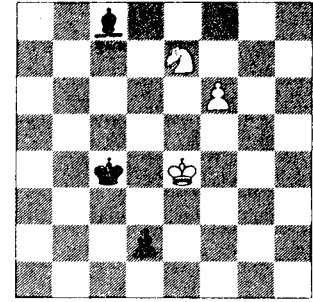
0004.21
White draws.

28) J. de Villeneuve
Escaplon
1909

0034.21
White draws.

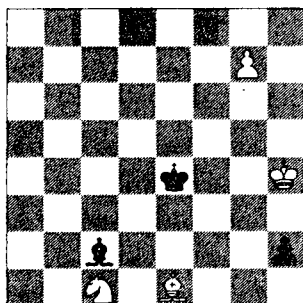
29) A.S. Selesniev
Mention
Shakhmaty Obozreny
1911

0031.11
White draws.

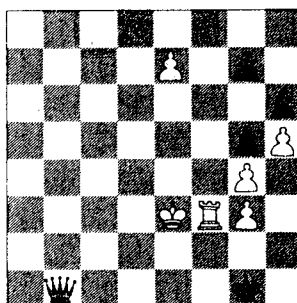
Solutions: 27) 1.b6+ Kxb6 2.Sc8+ Sxc8 3.Ke6 b2 4.g7 b1Q 5.g8Q Qa2+ 6.Kd7 Qxg8 stalemate.
28) 1.Sd3+ Kd2 2.f7 Bc5! 3.c7 Sxc7 4.Kxc5 Kxd3 5.Kd6 c1Q 6.f8Q Qa3+ 7.Ke5 Qxf8 stalemate. (no.7 and no.8 are examples of the diagonal variety. HHG.)
29) 1.Sd5 Bb7 (if 1.--, Bf5+ 2.Kxf5 Kxd5 3.f7 d1Q 4.Kf6 etc.) 2.f7 Bxd5+ 3.Ke3 d1Q 4.f8Q Qe1+ 5.Kf4 Qf1+ 6.Ke5 Qxf8 stalemate.

30) V. & M. Platov
Tägliche Rundschau
october 1913

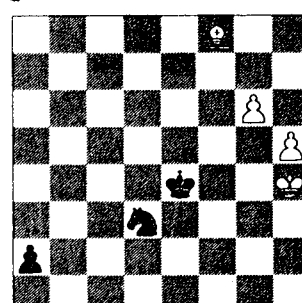
0041.11
White draws.

31) L.B. Salkind
march 1915

3100.43
White draws.

32) H. Rinck
l'Eco degli Scacchi
june 1915

0013.21
White draws.

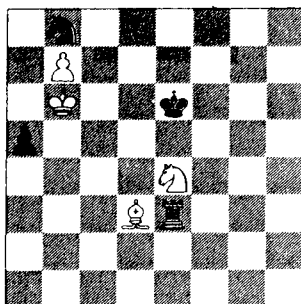
Solutions:

30) 1.g8Q h1Q+ 2.Kg4 Bd1+ 3.Se2! Bxe2+ (if 3.-- Qg7+ 4.Bg3 bxe2+ 5.Kh3 etc.) 4.Kg5 Qg2+ 5.Bg3! Qxg3+ 6.Kh6! Qxg8 stalemate. (less straightforward, two nice sacrifices. HHG)

31) 1.Rf1+ Kxf1 2.e8Q Qe1+ 3.Kf3 Qf2+ 4.Ke4 Qe2+ 5.Kf5 Qxe8 stalemate. (for the first time the theme is echoed. Chessmaster however points at 3.-- Qd1+ 4.Ke4 (4.Ke3? Qe2+ -+), 4.-- Qxg4 etc. HHG).

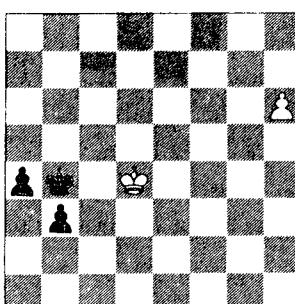
32) 1.Bg7 Se5 2.Bxe5 Kxe5 3.g7 a1Q (if 3.-- a1R 4.h6 Rf6! 5.g8S+! Kf7 6.h7 Rh1+ 7.Kg5 etc.) 4.g8Q Qh1+ 5.Kg5 Qg1(2)+ 6.Kh6 Qxg8 stalemate. (a minor promotion to knight defeats a possible minor promotion to rook by Black. HHG)

33) A.R.Pulyan
august 1915

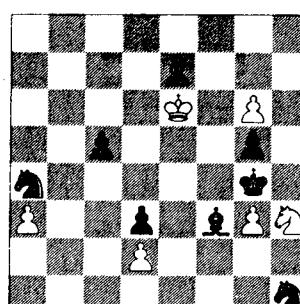
0314.11
Black to move.
Draw.

34) J. Berger
october 1915

0000.12
White to move.
Black draws.

35) E. Zepler
november 1915

0037.44
White draws.

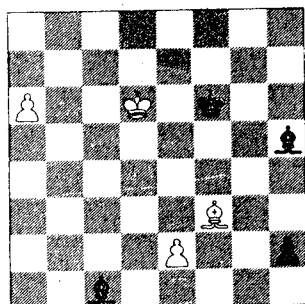
Solutions:

33) 1.-- Sd7+ 2.Kxa5 Rxd3 3.Sc5+ Sxc5 4.b8Q Ra3+ 5.Kb4 Rb3+ 6.Ka5 Rxb8 stalemate.

34) 1.h7 b2 2.h8Q b1Q or Ka3 3.Qb8(+) Ka3 or b1Q 4.Qxb1 stalemate.

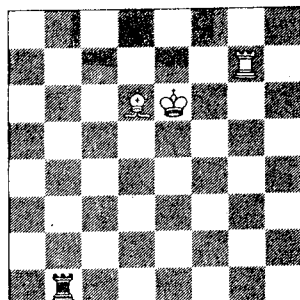
35) 1.g7 Bd1 (if 1.--Sb6 2.Sf4 Bd1 3.Kf7 Bb3+ 4.Se6 Sxg3 5.g8Q etc. But what about 4.-- Kf5. HHG) 2.Sf2+ Sxf2 3.g8Q Bb3+ 4.Ke5 Bxg8 stalemate. (a modern study with complicated play, But cooked by 1.-- Sc3 my computer tells me. Computers know a lot about Timing. HHG)

36) A. Troitzky
Eskilstuna Kuriren
1917

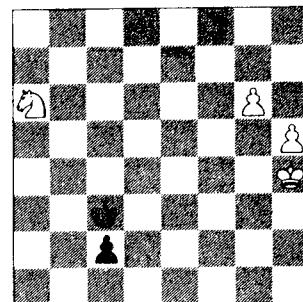
0070.21
White draws.

37) H. Fahrni
1917

0410.00
Black draws.

38) E. Holm
december 1917

0001.21
White draws.

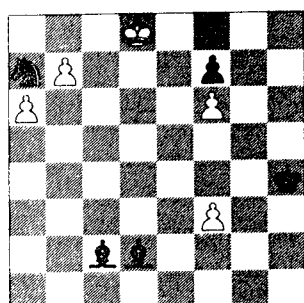
Solutions:

36) 1.a7 Bf4+ 2.Kd7! Bg4+ 3.Kd8! Bxf3 4.exf3 h1Q 5.a8Q Qh8+ 6.Kd7 Qxa8 stalemate.

37) 1.-- Kc8! 2.Rg8+ Kb7 3.Rb8+ Kc6! 4.Rxb1 stalemate. This position seems to be mostly didactic.

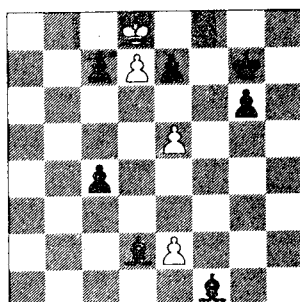
38) 1.Sb4! Kxb4! 2.g7 c1Q (if 2.-- c1R 3.h6 etc.) 3.g8Q Qh1+ 4.Kg5 Qg1!+ 5.Kh6 Qxg8 stalemate. (the final position is anticipated by Rinck's nr. 12. Chessmaster suggests 1.h6 c1Q 2.Kh5. HHG) (RR: We think the computer is wrong. We propose 2.-- Kd4! 3.h7 Qh1+ 4.Kg5 Ke5 5.Sc7 Qg2+ 6.Kh4(5,6) Kf5! mating; or 3.g7 Qg1! 4.Sc7 Ke5 5.Se8 Kf4!; or 3.Sc7 Qxc7 4.g7 Qg3 winning)

39) K.A.L. Kubbel
Listok SKP
january 1918

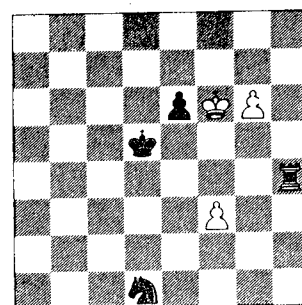
0063.41
White draws.

40) T. Lundstrom
march 1918

0060.34
White draws.

41) F. Lindgren
july 1918

0303.21
White draws.

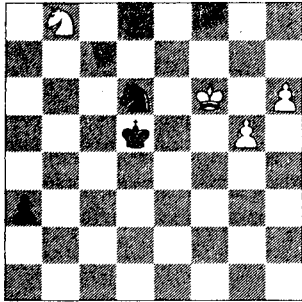
Solutions:

39) 1.b8Q Sc6+ 2.Kc8! Sxb8 3.a7 Sd7 4.Kxd7 Ba4+ 5.Kd6 Bf4+ (if 5.-- Bb4+ 6.Kc7 Ba5+ 7.Kd6 etc.) 6.Kd6 Bf4+ 7.Kd5 Bd1 8.Ke4 Kg3 9.a8Q Bxf3+ 10.Kf5! Bxa8 stalemate.

40) 1.Ke8 Bg2 2.e4 Bxe4 3.d8Q Bc6+ 4.Kxe7 Bb4+ (or 4.-- Bg5+) 5.Ke6 Bxd8 stalemate.

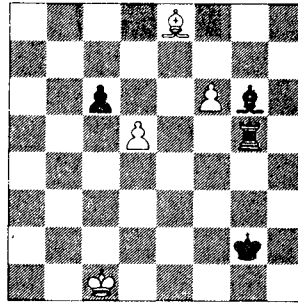
41) 1.g7 Rh6+ (if 1.-- Rf4+ 2.Ke7! etc.) 2.Kg5 Rh1 3.g8Q Rg1+ 4.Kf4 Rxc8 stalemate.

42) H. Rinck
december 1920
1st mention
Italia Scacchistica

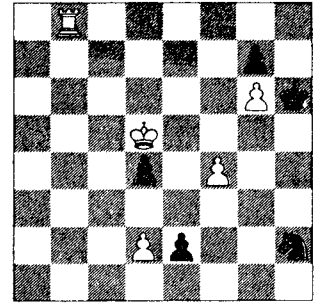
0004.21
White draws.

43) H. Mattison
Latvia Sport
1922

0340.21
White draws.

44) V. & M. Platov
august 1923

0103.33
White draws.

Solutions:

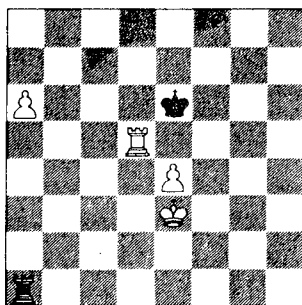
42) 1.Sa6 Kc4! 2.Sb4! Kxb4 3.h7 a2 4.h8Q a1Q+ 5.Kg6 Qxh8 stalemate.

43) 1.f7 Rf5 (if 1.-- Bxf7 2.Bxf7 cxd5 3.Kd2 etc.) 2.d6 Bxf7 (2.-- Rf1+ 3.Kd2 Bxf7 4.d7! Bb3! 5.Kc3 etc.) 3.Bxc6+ Kg3 (if 3.-- Kh3 4.Bd7 etc.; if 3.-- Kh2 4.d7 Rf1+ 5.Kd2 Bh5 6.Ke3 Rd1 (if here: 6.-- Rf3+ 7.Kd4 etc.) 7.Ba4 Rd6 8.Kf4 Rd3 9.Ke5 etc.) 4.d7! Rf1+ 5.Kd2 Bh5 6.Bf3! Bxf3 7.d8Q Rd1+ 8.Ke3 Rxd8 stalemate. (after a hard fight with the sacrifice of a bishop that Black may capture of three different ways, a pure and economic stalemate is the result. Mattison succeeds in sticking to the old ideals and showing realistic play at the same time. HHG)

44) 1.Re8 d3 2.Ke4! e1Q+ 3.Kf5 Qxe8 stalemate. (the 'passive' ambush of the rook is more surprising than the pawn promotion with its double (impure) goal of gaining material and setting up the enfilade attaque passive. HHG)

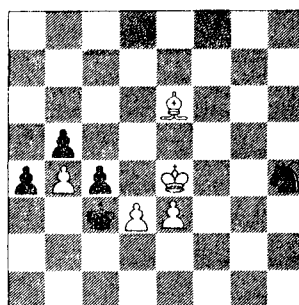
Number 45 is the final of an actual game. One notices the resemblance of this position with that of the Codex Bonus Socius (cf. no. 21 above). The only difference is that instead of a queen there is a pawn in front of the white king playing exactly the same role.

45) Journoud - X.
1862

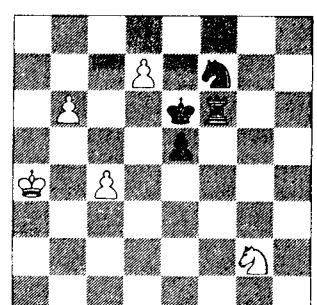
0400.20
White to move.

46) H. Rinck
La Stratégie
january 1905

0013.33
Black draws.

47) A. Troitzky
july 1906

0304.31
White draws.

Solutions: 45) 1.Rh5 Rxa6 2.Rh6+ Ke5 3.Rxa6 stalemate. After another rook move a theoretical draw results.

In the next three studies a draw is achieved either through the capturing of the piece by enfilade attaquante passive or via passive perpetual check.

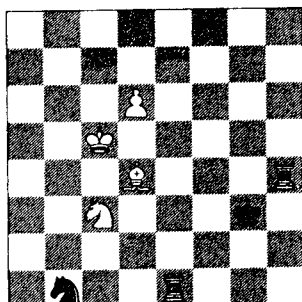
46) 1.dxc4 bxc4 2.b5 a3 3.Bxc4! Kxc4 4.b6 a2 5.b7 a1Q 6.b8Q Qh1+ 7.Kf4 Qh2+ 8.Ke4 Qg2+ (if 8.-- Qxb8 stalemate; if 9.-- Qf3+ 9.Kg5 etc.; if 9.-- Sg6+ 10.Kf5 Se7+ 11.Ke6 etc.) 9.Kf4 Qh2+ 10.Ke4 and draw because of either perpetual check or stalemate after - Qxb8.

47) 1.b7 Rf1! 2.Se1! Rxe1 3.d8Q Sxd8 4.b8Q Ra1+ 5.Kb5 Rb1+ 6.Kc5! Sb7+ (if 6.-- Rxb8 stalemate) 7.Kc6 Sa5+ 8.Kc5 Sb3+ 9.Kc6 Sd4! 10.Kc5 and draw through perpetual check by the bishop or stalemate after -Rxb8 (the black knight wheel shows that Troitzky entertained higher conceptual ambitions than some other composers 10 to 15 years later. But it is a mystery to me why the knight on g2 has been added. Probably it must distract the solver's attention away from the solution, but this is against his principle as stated in an article in *Zadachi i Etyudy*: '... I am not totally against the construction of introductory play in which pieces doomed to be exchanged or sacrificed are added, but I do advise to use this means to elaborate the theme only in those cases where no other means are available, that is to say: only in last resort.' *Works of Simkovitch* page 46. HHG).

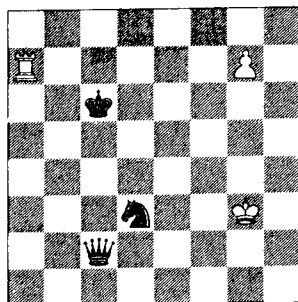
48) J. de Villeneuve
Esclapon august 1910

49) H. Rinck
La Stratégie
february 1918

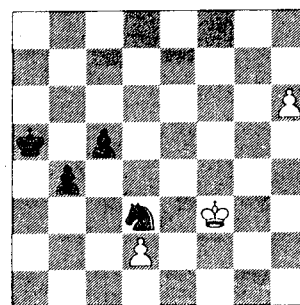
50) V. & M. Platov
1906

0614.10
White draws.

3103.10
White draws.

0003.22
White draws.

Solutions: 48) 1.d7 Rxd4! 2.Kxd4 Sxc3 3.d8Q! Rd1 4.Ke3 Sd5 (if 4.--- Rxd8 stalemate) 5.Ke2 Sc3+ 6.Ke3 draw because of a perpetual check with the knight or stalemate if Rxd8 is played.

Finally, in no. 49 we arrive at stalemate by ordinary double attack; but that manoeuvre is only possible because of the repeated threat of stalemate through enfilade attaquante passive.

49) 1.Rc7+ Kxc7 2.g8Q Qf2+ 3.Kh3 Sf4+ (if 3.-- Qf3+, or 3.-- Qf1+ 4.Kh2 etc.) 4.Kg4 Qg2+ 5.Kh4! Qh3+ (5.-- Qxg8 stalemate; if 5.-- Sg6+ 6.Kh5 Sf4+ 7.Kh4! etc.) 6.Kg5 Qg3+ (if 6.-- Se6+ 7.Kf6 Qh4+ 8.Kf7 Qf4+ 9.Ke8 Qa4+ 10.Kf7 Qd7+ 11.Kf6 etc.) 7.Kh6 Qh4+ (if 7.-- Qxg8 stalemate.) 8.Kg7 Sh5+ 9.Kf8 Qd8+ 10.Kf7 Qf6+ 11.Ke8 Sg7+ 12.Qxg7! Qxg7 stalemate.

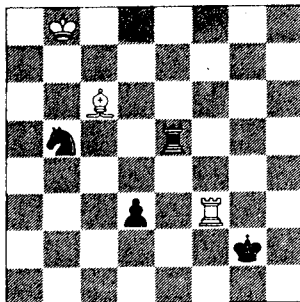
Variations on this theme are possible and have been demonstrated (see for later examples Rueb). Cf. also Lamare's three examples at the end of his overview.

We can find examples in which minor promotion evades an impending threat of enfilade attaquante passive as Rueb did in M45, who gives a Platov composition as the oldest example: (see diagram no. 50).

Solution: 50) 1.Ke4 Sf2+ 2.Kf4 Sd3+ 3.Kf5 Se5 4.Kxe5 b3 5.h7 b2 6.h8R (6.h8Q? b1Q 7.Qa8+ Kb4 8.Qb7+ Kc4 9.Qxb1 stalemate) 6.-- b1Q 7.Ra8+ K any 8.Rb8+ K any 9.Rxb1 +- (after 6.Ka4 7.Kd5 wins. HHG.)

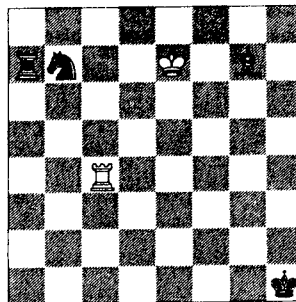
Or an imperfect or preparatory enfilade attaquante passive when the defending side first loses a piece by this manoeuvre and then sacrifices his remaining pieces. And there is the enfilade attaquante passive declined: Black does not accept it but White then forces the draw on other grounds. My study shown below happens to be an example of both these variations. I brand it as being complex because the Enfilade is combined with another theme. The 'top-production' for this theme so far -by any standards I think- is Salkind's no. 33.

51) H. Grondijs
1.hm SN 1981

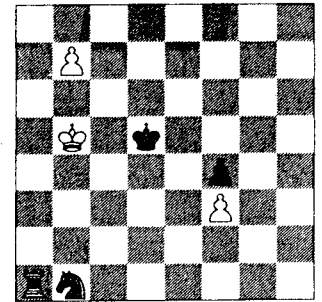
0416.01
White draws.

52) F.M. Simkhovitch
1925

0433.00
White draws.

53) L. B. Salkind
1926

0303.21
White draws.

Solutions: 51) 1.Ba8 Re8 2.Rxd3+ Sc6+ 3.Kb7 Sba7 4.Rb3 Rb8+ 5.Ka6 (take my rook) 5.-- Rxa8 (not unless I must) 6.Rb8 Sxb8 7.Kb7=.

52) 1.Rh4+ Kg2 2.Rg4+ Kf3 3 Rxc7 Sd6+ 4.Kd8 Rxc7 stalemate.

53) 1.b8Q Sa3+ 2.Ka4 Sc2+ 3.Kb3 Rb1+ 4.Ka2 Rxb8 stalemate; or: 1.-- Sc3+ 2.Kb4 Rb1+ 3.Ka3 Rxb8 stalemate; or: 1.-- Sa3+ 2.Ka4 Sc4+ 3.Kb4(3) Rb1+ 4.Ka4 Rxb8 stalemate.

The following overview classifies the studies included in this article from the point of view of construction.

no.	theme presentation	-	devices	-
21-22 37,45	simple	-		-
32,34,39 40,41	simple	-	pawn promotion	-
24-26 29,35,38	simple vertical	-	pawn promotion sacrifice	-
27-28 42,43	simple; diagonal	-	pawn promotion sacrifice	-
36	simple; horizontal	-	pawn promotion	-
30,33	simple	-	pawn promotion double sacrifice	-
31,49	echoed consecutively	-	pawn promotion sacrifice	-
32	simple	-	pawn promotion sacrifice minor promotion try	-
44,51	simple	-	ambush of rook	-
46-48	simple	-	pawn promotion sacrifice perpetual check	-
49	evaded	-	minor promotion	-
53	echoed simultaneously	-	pawn promotion	-
51	complex	-	ambush	-

The first entry listed in each group brings something new, which qualifies it as a Type C composition (C as in Concept).

HHG.

¹ Published under his pseudonym 'un amateur de l'ex U.A.A.R.'

² It could not have been possible in the old oriental game in which the rules allowed a win by three means: mate, stalemate, or by stripping the enemy side down to the king

Driemaal is Scheepsrecht

Bladerend in *EG* op zoek naar het artikel van Speelman over de stelling van Szén, troffen we in nummer 71 (blz 123) min of meer bij toeval een artikel van GM John Nunn aan. Daarin staat de weerlegging van de studie van Havel, die in *EBUR* 90/1 als diagram 27 voorkomt.

Niet alleen heeft wit een alternatieve winst op zet vijf (i.p.v. 5.Tb4+ wint ook 5.Tc6, Td6 of Tf6), maar de studie is zelfs onoplosbaar vanwege 3...axb5! 4.Ta8+ Kb4 5.Txa1 Kc3 6.Th1 Lxc2 7.Txh2+ Kc3 en remise.

De tweede fout valt nog op te lossen door een witte pion op f2 en een zwarte op h3 toe te voegen (deze versie staat dan ook in Kasparjan's *Opmerkelijke Studies* uit 1982), echter het probleem van de nevenoplossingen op zet vijf is volgens Nunn inherent aan de matrix.

Het tweede slachtoffer van onze jacht naar cooks is een werkstuk van H. Gininger, *Leipziger Tageblatt* 1931. Omdat een paard geen tempo kan verliezen, houdt wit in diagram 54 op grappige wijze remise:

1.a7 Lg2 2.e7 Kxe7 3.a8D Pd6+ 4.Ke5! Pf7+ (4...Lxa8 pat) 5.Kf5! Ph6+ 6.Ke5! Pg4+ 7.Kf5 Pe3+ 8.Ke5 Pc4+ 9.Kf5 Pd6+ 10.Ke5 enz.

Na het verrassende 2...Kc7! gaat deze vlieger echter niet meer op. Gezien de varianten 3.e8P+ Kb7 of 3.a8P+ Kd7 kan wit meteen opgeven.

Bestuurslid Ward Stoffelen maakte ons attent op een derde geval. Hij schrijft: 'De volgende studie van Kasparjan, *Troed* 1958, (diagram 55) geldt nog altijd als correct (zie *Etjoedi, Stati, Analizi* nr. 162).

Auteursoplossing: 1.a6 Kc8 2.La5 (2.Lc7? Dc6+ 3.Kxc6 pat) 2...Db8+ 3.Kc6 Da8+ 4.Tb7 Db8 5.Lc7 Da8 6.Ld6 Kd8 7.Lb8! (7.Kb5 Kc8 8.Kc6 pat) 7...Ke8 (7...Kc8 8.Lc7 en mat op de volgende zet) 8.Kb5! Kd8 (8...Kf8 9.Ld6+ Kg8 10.Tb8+) 9.Lxa7 Kc8 10.Kb6 en wit wint.

M.i. is ook 8.Kd6! winnend: 8...Kd8 9.Lc7+ Kc8 (9...Ke8 10.Tb8+ Dxb8 11.Lxb8) 10.Kc6 Dxb7+ 11.axb7+ mat of 8...Kf8 9.Ke5 Ke8 (9...Kg8 10.Ke6 Kf8 11.Ld6+ Ke8 12.Tb8+) 10.Ld6 Kd8 11.Tb8+ Dxb8 12.Lxb8 Kc8 13.Lxa7 en de zwarte koning kan niet in de hoek komen.'

Maar niet álle studies zijn incorrect!

De oplossing van diagram 56 (G. Kasparjan, *Szachy* 1985, remise) luidt: 1.a7 Da6! 2.Txf4+! (2.b8D? Dxc6+ 3.Db7 De8+ 4.Db8 De4+ 5.Db7 Tc8+ mat, of 2.g3+? fxg3 3.Tf6 Txc6 4.Txc6 Dxc6 5.Kb8 g2 6.a8D g1D) 2...Txf4 3.g3+! Kxg3 4.c7 Tf8+ 5.c8D Txc8+ 6.b8L+! Kg4 pat.

Op 1...Dxg2 geeft Kasparjan 2.b8D Dxf3 3.Dh8+ will. 4.Dg8+ will. 5.Dxc4. Hoezo willekeurig? Wij spelen 3...Kg3! 4.Dg8+ Dg4! en geven na 5.Dxc4 mat op c8! Zo, weer 'n cook.

Totdat we verder keken dan onze neus lang was. 5.Dxg4+! maakt korte metten.

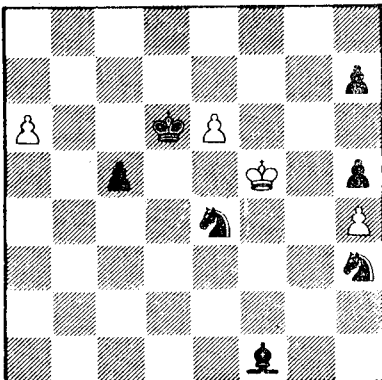

diagram 54

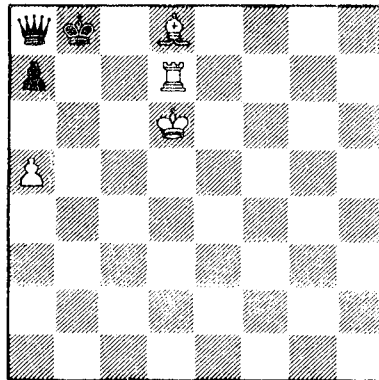

diagram 55

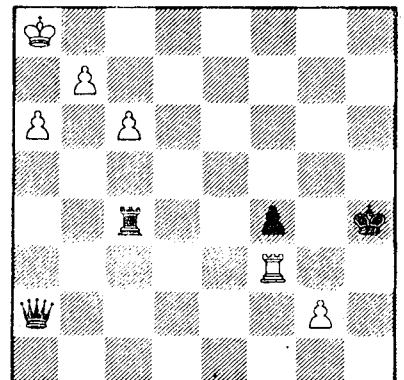

diagram 56